

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

§. 1. Ex justitia diuina has hominis miserias prouenire.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45701

Scilicet ex illa, qua primū nascimur hora,
Prorepunt iuncto vitæque, morsq; pede.

Quid igitur hoc breue, hoc miserum, hoc calamitosum æuum quod agimus in terris, esse dicemus? vitæne? at enim morimur, & vt idem Morus ait, *interea dum loquimur, morimur*. Mortem? attamen viuimus. quid igitur? Vitam, opinor, mortuam, aut mortem viuentem non absurdè appellabimus. Rectè nonnulli exilium, rectè ergastulum, rectè Camerinam, rectè Iernam malorum, rectèissimè *vallem lacrymarum* appellauerunt. Et vita est verè fletu digna, de qua cum homines querantur, datâ, formident tamen auferendâ. Quid miserabilius est, quàm ærumnas nec pati velle, nec finire? Sed de his sat est dictum, tanta enim earum est multitudo, vt neque Ilias eam complecteretur. Videamus nunc, quo iudicio, quibusue de causis earum etiam reliquas voluerit in mundo, immò mundum in illis esse diuina prouidentia, sub quam omnia cadunt, & cum Poëta hoc caput finiamus,

*Verè dicitur, estq; terra vallis
Amarissima, Paule, lacrymarum,
Et plenissima, Paule, lacrymarum.
Paremus Strophium, & sinu geramus.
Quod bibat lacrymas quotidianas:
Quas fleas, dabit omnis hora causas.
Dolorum omnium amaritudinumq;
Ærumnabiliūq; lacrymarum,
Hac est patria; Terra nostra vallis,
Non potest aqua vallibus deesse.*

Bernhard.
Bahuf, lib. 4.
Epigram.

C A P V T II.

Ob quasnam causas DEVS humanam vitam tot tantisq; voluerit esse miseris repletam?

Quoniam igitur diuina vox est illa: *Ego Dominus, & non I. est alter, formans lucem, & creans tenebras, faciens pacem, & creans malum: ego Dominus faciens omnia hac; Isa. 45. 7.* à bono autem Deo mali nihil potest esse, consequens est, bella, & famem, & morbos, etsi nobis mala aut sint, aut videantur,

B 3

tamen,

tamen, prout à Deo sunt, magnam quoque habere bonitatem, coniunctam. Poëtarum somnia sunt, morbos, aliaque mala è Pandoræ pyxide in terras euolasse. At nos Poëtarum fabulas nihil moramur, qui è diuinis litteris veras malorum causas didicimus. Felicem condidit hominem Deus, & eum, vt tanto beatior esset, in loco felici posuit. Vt tamen Dominum agnosceret, vitium ei, idque haud difficile præceptum dedit, illudque, vt decebat, comminatione pœnæ firmavit. *Tulit ergo Dominus Deus hominem, & posuit eum in paradiso voluptatis, vt operaretur, & custodiret illum: Præcepitque ei dicens: Ex omni ligno Paradisi comede: de ligno autem scientia boni & mali ne comedas. in quocumque enim die comederis ex eo, morte morieris, hoc est, morbis, & morti subiectus eris, quibus te liberum creauit. Vniuersæ arboris abstinentiam præcepit tam liberalis in hominem Dominus. Si rem grandem iussisset, parère debuisset. Præuaricatus est; quare pœna dignus fuit, & ipse, & vxor, & tota series posteritatis. Hinc Deus &*

Gen. 2. 15. Dominus, & Iudex mulieri dixit: *Multiplicabo arumnas tuas, & conceptus tuos: in dolore paries filios, & sub viri potestate eris, & ipse dominabitur tui. Ada verò dixit: Quia audisti vocem vxoris tuæ, & comedisti de ligno, ex quo præceperum tibi, ne comederes, maledicta terra in opere tuo: in laboribus comedes ex ea cunctis diebus vita tua. Spinæ & tribulus germinabit tibi, & comedes herbam terræ. In sudore vultus tui vesceris pane, donec reuertaris in terram, de qua sumptus es.* Hæc fundi nostri est calamitas. *Quoniam Deus mortem non fecit, nec latatur in perditione vinorum.* Hinc rectè Concilium Mileuitanum definiit: *Quicumque dicit, Adam primum hominem mortalem factum, ita vt, siue peccaret, siue non peccaret, moreretur in corpore, hoc est, de corpore exiret, non peccati merito, sed necessitate naturæ, anathema sit.* Igitur, quod delinquimus, luimus. Dominum serui contempnimus, & miremur, si vapulamus? Quæ enim Adamo via fuit ad mortem, hæc & nobis fuit; estque quotidie.

S Augustin. lib soliloq. cap. 4. *Nam per mortem ad nihilum tendimus, ait S. Augustinus, dum nos nihil facere per peccatum non formidamus. Et justè quidem hoc, Domine, nam digna factis recipimus, dum ad nihilum devenimus, tamquam aqua decurrens, quia sine te factum est nihil, & nos faciendo nihil facti sumus nihil, quia sine te sumus nihil, per quem facta sunt omnia, sine*

sue quo factum est nihil. Quare fames, sitis, morbi, mortes, mala sunt, quia nos affligunt; hæc autem mala ipsi accersuimus, dum deliquimus; in pœnam autem à DEO immissa, bona sunt, quia à iustitia sunt, & puniant præuaricatores.

Hoc semper nobis in animo debet esse, quoties morbo ten-
tamur. Morbi enim sânt fructus peccati. Quibusdam profugis
numquam demuntur compedes; ne iterum fugiant. Fugimus à
Deo, eapropter iniecti sunt nobis morbi tamquam compedes. Et
reliqua mala nos commonent, ne maiora mala mereamur. Mira-
bili hoc providentia Dei accidit, hoc enim pacto superbia nostra
deprimitur, & cristæ, quas in calum erigimus, in terram incli-
nantur. *Anaxarchus cognomento Eudamonicus ridebat Alexandrum,*

II.

*quòd se ipsum DEVM faceret. Cùm autem aliquando in morbum
incidisset Alexander, & ei medicus sorbitionem imperaret fieri, ridens
Anaxarchus: At nostro Deo (inquit) in cochlearia sorbitione spes est.*

Aelian. :
cap. 37.

Quemadmodum igitur fortunæ favor, & res bene feliciterque
gestæ Alexandro occasio fuerunt, ut se Deum esse arbitraretur;
ita vicissim vitæ humanæ miseriæ atque corporis infirmitas caus-
sa fuerunt, ut nihil de se diuinum somniaret. Est is hominibus
agnatus morbus, ut faciliè credant, quando ijs dicitur, *eritis sicut*

Gen. 3. 5.

Dij. Huic morbo præstans remedium est inualitudo, & calami-
tates, quæ homines in dies circumueniunt, ex illis enim agno-
scunt suam fragilitatem. Admonentur siquidem, ne se Deos esse
fingant, nullis malis obnoxios. Hinc & ille videns dixit: *Bo-*

Psal. 118. 73.

num mihi, quia humiliasti me; ut discam iustificationes tuas. Ex qua
humanæ humilitatis cogitatione, etiam regius ille adolescens
coepit cristas demittere, & animum ad altiora eleuare, de quo,
apud S. Damascenum, hæc leguntur, nimirum Iosaphat Auenniri

S. Io. Dama-
scen. de reb.
gestis SS.
Barlaam &
Iosaphat,
cap. 5.

Indiæ regis filio, qui diu, ne in Christianos, aut religionem Chri-
stianam incideret, inclusus in palatio, tandem foras exeundi im-
petrauit à patre potestatem. *Is autem, & quicum eo erant, sum-
mopere mandauit, ut curarent, ne quid iniucundi obuiam haberet:*

*verùm quidquid pulchrum & amœnum ac incundum esset, ipsi osten-
derent; choreasq; in vijs agitarent, suauissimisq; cantionibus operam
darent, ac varia spectacula constituerent: ut ipse mentem his rebus oc-
cuparet atque oblectaret. Cùm igitur regis filius ad hunc modum fo-*

ras